

9. marts 2012

FM2012/72

I medfør af § 36 i forretningsorden for Inatsisartut fremsætter jeg følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forslag til forespørgselsdebat om, hvorledes vi som samfund kan sikre de bedst mulige vilkår for, at udenlandske selskaber i videst muligt omfang benytter sig af lokale virksomheder til at udføre entrepriser, leverancer og tjenesteydelser inden for den spirende råstofsektor.

(Medlem af Inatsisartut Andreas Uldum, Demokratesne)

Begrundelse

Vort land er i gang med en rivende erhvervsmæssig udvikling. Det betyder, at der er en række forhold som vi som beslutningstagere er nødt til at forholde os til. For Demokratesne er det vigtigt, at der i så vid udstrækning som muligt bliver brugt grønlandske virksomheder til at udføre de mangeartede opgaver, der opstår, når råstofsekskaberne for alvor rykker ind.

I henhold til Råstoflovens § 18, stk. 2, skal rettighedshavere som udgangspunkt anvende grønlandske virksomheder ved entrepriser, leverancer og tjenesteydelser såfremt disse er teknisk og kommercielt konkurrencedygtige.

På denne baggrund er det helt essentielt, at sekskaberne får øjnene op for de kvaliteter, der er i grønlandske virksomheder, og omvendt er det lige så essentielt, at de lokale virksomheder får en forståelse af, hvilke ydelser det er de udenlandske sekskaber kommer til at efterspørge.

Demokratesne har noteret sig, at Naalakkersuisut mener, at det bedste man kan gøre for at fremme det lokale erhvervslivs deltagelse i råstofaktiviteterne er at skabe et større marked for de ydelser, der bliver efterspurgt (svar på § 37 spørgsmål, nr. 2011-204). Dette er imidlertid ikke helt så enkelt som det lyder. Det er jo nu engang sådan, at udbud og efterspørgsel hænger nøje sammen. Det nytter derfor ikke noget at have en vare på hylden, som ikke er efterspurgt. Det betyder med andre ord, at det må være svært for lokale virksomheder at satse på råstofbranchen, de den endnu ikke er så udbygget, at det er muligt at leve af den. Virksomhederne risikerer derfor at satse på en vare, der i øjeblikket ikke kan blive solgt.

Omvendt er det problematisk for de udenlandske sekskaber, at de lokale virksomheder ikke har den fornødne tekniske ekspertise til at servicere dem, når de får brug for det.

For samfundet er den helt store risiko på ovenstående baggrund, at de lokale virksomheder ikke har en reel mulighed for at opfylde de krav, der bliver stillet fra råstofindustrien, og at det med baggrund heri betyder, at udenlandske virksomheder vil blive hidkaldt for at løse de konkrete op-

gaver, som de lokale virksomheder ikke har mulighed for at løse. Hermed risikerer vi at blive tilskuere til vores egen udvikling, og vi risikerer, at mange af de penge, der egentlig burde skabe vækst i vort lokale erhvervsliv, kommer til at arbejde og skabe vækst i andre lande. Det må vi som politikere ikke lade ske.

Demokraterne ser det derfor som en nødvendighed, at vi på det politiske plan tager en grundig debat om, hvad vi skal gøre for at sikre, at grønlandske virksomheder bliver rustet til de opgaver, der ganske givet vil opstå efterhånden som vort land får en større råstofsektor end i dag.

Naalakkersuisut har ifølge eget udsagn allerede iværksat flere initiativer herunder uddannelsesinitiativer, der er rettet direkte imod råstofsektoren. Det fornuftige argument herfor er, at en forudsætning for at blive underleverandør til sektoren er, at man har mulighed for at ansætte kvalificeret personale. Herudover har Naalakkersuisut tidligere tilkendegivet (svar på § 37 spørgsmål, nr. 2011-204), at man vil omlægge erhvervsstøtten, således at der skabes mulighed for specialiseret rådgivning i forhold til grønlandske virksomheder, der ønsker at blive underleverandører til råstofsektoren. Endelig peger Naalakkersuisut i svaret på § 37 spørgsmål, nr. 2011-204 på, at der mellem rettighedshaver og den relevante myndighed kan indgås aftaler, der skal fremme det grønlandske erhvervslivs deltagelse i råstofaktiviteterne. Dette eksempelvis gennem afholdelse af seminarer for erhvervslivet, hvor rettighedshaverne gennemgår hvilke ydelser der efterspørges og hvilke krav, der skal opfyldes.

Der er ingen tvivl om, at der er tale om fine og gode initiativer, men det helt store spørgsmål er jo så om disse initiativer er fyldestgørende nok. Demokraterne er af den holdning, at initiativerne bør suppleres af som minimum følgende:

1. Selskaber der udbyder opgaver, som kan løftes af lokale virksomheder, skal tage hensyn til dette i deres kommercielle vilkår og betingelser.
2. Løn- og ansættelsesvilkår skal som minimum opfylde gældende overenskomster på det pågældende område, så konkurrencevilkårene er identiske for udenlandske og lokale aktører.
3. Der skal stilles krav til, at alt arbejde i forbindelse med en opgave skal udføres på en måde, så de til enhver tid gældende arbejdsmiljø- og kvalitetskrav bliver overholdt.
4. Der skal indgås aftaler med selskaberne om i anlægsfasen at udvikle lokalsamfundet/servi-ceindustrien til at være en anvendelig ressource i forbindelse med driftsfasen.
5. I forbindelse med udnyttelsestilladelsen kan udvikling af lokal infrastruktur være en del af erhvervsudviklingen, som ikke direkte er knyttet til minedriften. I den forbindelse bør Selvstyret tænke på at inddrage lokale virksomheder i alle kommende anlæg af havne, luft-havne mv. for på den måde at give virksomhederne dyrebare erfaringer til at kunne løfte opgaver for råstofsektoren.

Demokraterne håber naturligvis, at såvel Naalakkersuisut som de øvrige partier har noget at bidrage med i denne vigtige debat, og vi ser på den baggrund frem til at høre indlæg fra disse.